

بررسی اثر ترکیبات آللوپاتی عصاره آبی اندام‌های مختلف علف‌هرز اُزمک (*Lepidium draba* L.) بر**جوانه‌زنی و رشد یولاف زراعی (*Avena sativa* L.)****افشار آزادبخت***

دانش آموخته دکتری علوم علفهای هرز دانشگاه محقق اردبیلی.

*نویسنده مسئول

چکیده

جهت ارزیابی اثر عصاره آبی اندام‌های هوایی و زیرزمینی اُزمک بر جوانه‌زنی و رشد گیاهچه‌ی یولاف زراعی آزمایشی به صورت فاکتوریل در قالب طرح بلوک کامل تصادفی با سه تکرار در سال‌های ۱۳۹۳ و ۱۳۹۵ در آزمایشگاه تحقیقات بذر دانشگاه محقق اردبیلی انجام شد. تیمارهای آزمایش شامل عصاره آبی اندام‌های هوایی و زیرزمینی اُزمک و مخلوط آنها در نسبتی مساوی با هم و در پنج سطح غلظتی ۵، ۱۰، ۲۰، ۴۰ و ۸۰ درصد حجمی بود و برای تیمار شاهد نیز از آب مقطر استفاده شد. بر اساس نتایج آزمایش، عصاره آبی اندام‌های مختلف اُزمک در غلظت‌های متفاوت توانستند خصوصیات جوانه‌زنی و رشد گیاهچه‌ای یولاف زراعی را به طور معنی داری ($p < 0.01$) تحت تاثیر قرار دهند به طوری که با افزایش غلظت عصاره آبی گیاه اُزمک، درصد جوانه‌زنی، سرعت جوانه‌زنی، طول ریشه‌چه، طول ساقه‌چه و وزن تر ریشه‌چه و ساقه‌چه و همچنین تعداد ریشه‌های فرعی یولاف به طور معنی داری کاهش یافتند. در این آزمایش بیشترین میزان صفت‌های مورد بررسی در تیمار شاهد و پس از آن در غلظت پنج درصد عصاره اندام‌های مختلف اُزمک مشاهده شد و کمترین میزان این صفات نیز در غلظت ۸۰ و ۴۰ درصد عصاره اندام‌های مختلف اُزمک به دست آمد. غلظت ۸۰ درصد عصاره اندام‌های هوایی، زیرزمینی و مخلوط آنها، توانست میزان تمام صفات مورد بررسی را تقریباً به صفر کاهش دهد. بر اساس نتایج حاصله از معادله گجستیک سه پارامتره و همچنین بر اساس مقادیر X_{50} ، بیشترین تاثیر عصاره آبی به اندام‌های هوایی گیاه اُزمک متعلق بود و کمترین تاثیر بر صفات مورد مطالعه به عصاره آبی اندام‌های زیرزمینی متعلق بود. نتایج نشان داد که بقایای گیاهی علف‌هرز اُزمک می‌تواند تاثیرات بازدارنده‌ای بر خصوصیات جوانه‌زنی و همچنین رشد و نمو گیاهچه یولاف زراعی بگذارد.

واژه‌های کلیدی: آللوپاتی، غلظت عصاره، ساقه‌چه، ریشه‌چه، خصوصیات رشدی.